

از سریال باب المراد تا سریال جواد الائمة

(یک تجربه بازسازی آثار ضعیف رسانه ای در موضوع اهلیت)

مقدمه

مجموعه‌ی تلویزیونی «باب المراد» سریالی شیعی /تاریخی با موضوع زندگانی امام جواد(ع) است که با همکاری شش کشور اسلامی و ظرفیت فنی، معنوی و مالی شیعیان منطقه‌ی خاورمیانه، در جمهوری اسلامی ایران تولید گردید و در ماه رمضان 1435 هجری قمری از چند شبکه‌ی عربی/شیعی پخش گردید. پیشنهاد دوبله‌ی فارسی و پخش فارسی این سریال در شبکه‌های ملی بستری برای انجام پژوهش خاص فیلمنامه‌ای در زندگانی امام جواد(ع) شد که گزارش اجمالی آن با تاکید بر ایده‌های برنامه‌ای (گزارشی از بازنگری یک سریال با هدف معرفی ایده‌های فیلمنامه‌ای/برنامه‌ای) در این فصل ارائه می‌گردد.

خلاصه داستان سریال باب المراد:

خلاصه‌ی 5 قسمت اول سریال چنین است:

هارون پس از دستگیری و کشتن یکی از رهبران قیام ماوراءالنهر (به نام بشیربن لیث) در توس از دنیا می‌رود و بین امین و مأمون بر سر جانشینی پدر اختلاف می‌افتد؛ فضل بن ربیع، لشکریان هارون را به عراق بازگردانده و پس از بیعت گرفتن برای امین، به تحریک زبیده مادر امین، مأمون را از ولیعهدی امین خلع می‌کنند. فضل بن سهل (وزیر مأمون) در چاره‌جویی برای مأمون، به شیعیان خراسان متوسل می‌گردد. مأمون با ادعای تشیع، خراسانیان را با خود همراه می‌کند. سپاهیان عراق به طرفداری از امین و سپاهیان خراسان به طرفداری از مأمون، در اطراف ری به رویارویی یکدیگر می‌روند. در این دوره امام رضا (ع) در مدینه به هدایت مردم مشغول هستند و نگرانی ایشان تولد تنها فرزندشان امام جواد(ع) است. با هدایت امام رضا (ع)، کنیزی به نام سببکه (خیزران) خریداری می‌گردد و به خانه‌ی امام آورده می‌شود. در حالی که جامعه‌ی شیعه و خانواده‌ی امام هم‌چنان نگران جانشین حضرت هستند، امام جواد(ع) از سببکه متولد می‌شود و امام رضا (ع) را از تهمت‌های دشمنان می‌رهاند. علویان مدینه به رهبری محمدبن ابراهیم (ابن طباطبا) در ملاقات با امام رضا (ع) درخواست همراهی برای قیام بر ضد عباسیان را دارند ولی امام رضا (ع) آنان را از ریختن بیهوده‌ی خون مردم باز می‌دارد

خلاصه‌ی 6 قسمت تا 10:

سپاهیان عراق از خراسانیان شکست می‌خورند و طاهر ذوالیمینین به بغداد حمله کرده و امین هنگام فرار توسط فرستاده‌ی ویژه‌ی فضل‌بن‌سهل کشته می‌شود. ابوالسرایا (به نام ابن‌طباطبا) در کوفه بیعت می‌گیرد و قیام می‌کند و سپاهیان حسن‌بن‌سهل را شکست می‌دهد. در خراسان مأمون به پیشنهاد فضل‌بن‌سهل برای فرونشاندن قیام‌های علویان، امام رضا را از مدینه(ع) به مرو فرا می‌خواند و ایشان را بالاجبار ولیعهد خود می‌سازد. عباسیان عراق که تحمل ولایت‌عهدی امام رضا(ع) را ندارند مأمون را از خلافت عزل کرده و با یکی از بنی‌عباس به نام ابن‌شکله که شاعر و آوازه‌خوان است بیعت می‌کنند. امام رضا(ع)، ریان‌بن‌صلت را به بغداد می‌فرستد تا اخبار آنجا را برای ایشان ارسال کند. حضرت گرچه از میانه‌ی راه برای اقامه‌ی نماز عید فطر بازگردانده می‌شود ولی به اصرار مأمون برای نماز باران حاضر می‌شود و در میان ناباوری درباریان مأمون، باران می‌بارد. مأمون سپس امام رضا(ع) را به مناظره با رؤسای ادیان رایج (مسیحیت، یهودیت، زرتشتی، صابئیه) فرامی‌خواند و امام پاسخ تمامی پرسش‌های آنان را می‌دهد. در پایان مناظره، عمران صابئی اسلام می‌آورد. پیروزی امام رضا(ع) در مناظره، مأمون را نگران ساخته و به فضل‌بن‌سهل دستور محدود ساختن امام را می‌دهد ولی فضل‌بن‌سهل به دیدار امام رضا(ع) می‌آید و از ایشان درخواست اجازه‌ی کشتن مأمون و به خلافت رساندن امام را می‌دهد. امام پیشنهاد او را نپذیرفته و گزارش این ملاقات محرمانه را به مأمون می‌دهد. مأمون خشمگین از توطئه‌ی فضل‌بن‌سهل، از قاتل برادرش امین بازجویی کرده و متوجه روحیه‌ی ایرانی‌گری (شعوبی‌گری) فضل‌بن‌سهل بر ضد اعراب و عباسیان شده و نقشه‌ی قتل فضل‌بن‌سهل را می‌کشد.

خلاصه‌ی قسمت 11 تا 15:

پس از کشته شدن فضل‌بن‌سهل، سپاهیان خراسانی مأمون شورش می‌کنند ولی امام رضا(ع) وساطت کرده و مأمون را نجات می‌دهد. در توس نیز، امام رضا(ع) با انگور مسموم می‌شود و امام جواد(ع) بر بالین پدر حاضر می‌شود. با شهادت امام رضا(ع) بین شیعیان بغداد بر سر جانشینی امام جواد(ع) اختلاف می‌افتد. مأمون در نامه‌ها به عراق و حجاز برای برطرف کردن اتهام شهادت امام رضا(ع)، روایات فضائل امام علی(ع) را ترویج می‌کند و به سوی بغداد حرکت می‌کند و بدون جنگ وارد بغداد شده و ابراهیم‌بن‌مهدی می‌گریزد. احمد‌بن‌موسی و محمد عابد در خون‌خواهی شهادت امام رضا(ع) قیام می‌کنند و به شهادت می‌رسند.

کاروان شیعیان بغداد که در آن ریان‌بن‌صلت و یونس‌بن‌عبدالرحمن و دیگران هستند برای کشف حقیقت درباره‌ی جانشین امام رضا(ع) با استفاده از فرصت سفر حج، راهی مدینه می‌شود. امام جواد(ع) توسط خیران خادم به امور شیعیان رسیدگی می‌کند. کاروان به مدینه می‌رسد و با گفت‌وگوی اولیه با عبدالله‌بن‌موسی و سپس امام جواد(ع)، به امامت امام جواد(ع) اطمینان پیدا می‌کنند. مادرامام پس از یک دوره بیماری از دنیا می‌رود و امام با مجعزه به بغداد آمده و اباصلت را پس از یک سال زندانی، از بند مخوف مأمون می‌رهاند. این ماجرا سبب ترس مأمون از امام شده و از رجاء‌بن‌ضحاک می‌خواهد تا امام را مانند پدر بزرگوارش از مدینه به بغداد بیاورد ولی رجاء نمی‌پذیرد.

خلاصه‌ی قسمت‌های 16-20

حر طائی با فرار از معرکه جنگ احمد بن موسی، خود را در بیابان به خیمه خانواده اش رسانده و برای مدتی در آنجا بستری می‌شود. امام جواد(ع) در مدینه، در میان شیعیان با شبهه‌ی امامت خود در کودکی مبارزه می‌کند. علی بن مهزیار در دیدار با حر طائی او را به امام معرفی می‌کند و با خانواده‌ی خود به مدینه کوچ کرده و از خدمتگذاران امام می‌گردد. مأمون، یاسر خادم را به مدینه فرستاده تا او امام را به همراه برخی از اصحاب و خدمه‌اش به بغداد آورد. مأمون در بغداد سر راه شکار برای اولین بار امام جواد(ع) را دیده و در بازگشت از شکار امام را به کاخ خود می‌برد و به عباسیان فرزند امام رضا(ع) را معرفی می‌کند و از امام می‌خواهد تا با سخنان حکمت آمیزش آنان را شگفت زده سازد و موضوع ازدواج امام با ام فضل را مطرح می‌کند.

خلاصه‌ی قسمت 21-25

با اعلان خبر نامزدی دختر مأمون با امام جواد، بنی عباس به مخالفت برخاسته و به دیدار زبیده مادر امین و یحیی بن اکثم می‌روند تا مأمون را از تصمیم خود منصرف سازند؛ ولی مأمون در تصمیم خود جدی است و تنها با پیشنهاد یحیی بن اکثم برای مناظره‌ی علمای بغداد با امام جواد(ع) موافقت می‌کند و امام در مناظره، پیروز می‌شود و عباسیان شکست می‌خورند. مأمون از امام می‌خواهد تا خطبه‌ی ازدواج با دخترش را بخواند

خلاصه‌ی قسمت‌های 26 - 30

امام جواد(ع) پس از اولین سفر به بغداد به مدینه بازمی‌گردد. عبدالله بن موسی نیز با شکست از لشکر مأمون به مدینه نزد امام جواد(ع) پناه می‌آورد. با پیشنهاد ازدواج از سوی حکیمه (عمه‌ی امام جواد(ع))، امام خبر سفر دریایی سمانه خاتون را به عمه اش می‌دهد. سرانجام سمانه به عنوان برده به مدینه آورده شده و از سوی امام خریداری می‌گردد. امام سمانه را آزاد و با ایشان ازدواج می‌کند. خبر ازدواج امام با سمانه به بغداد می‌رسد و بار دیگر امام جواد(ع) برای مراسم عروسی با ام فضل به بغداد دعوت می‌شود و پس از ازدواج با ام فضل به همراه او به مدینه بازمی‌گردد. مدتی بعد ام فضل از ماندن در مدینه خسته شده و سبب احضار دوباره‌ی امام به بغداد می‌گردد و در توطئه‌ی نافرجام سوء قصد مأمون نجات می‌یابد و به مدینه بازمی‌گردد. مأمون در سفر به روم می‌میرد و معتصم جانشین او می‌شود و بار دیگر امام را به بغداد احضار می‌کند و پس از مناظره‌ی او با توطئه‌ی جعفر بن مأمون و ام فضل و معتصم، امام به شهادت می‌رسد.

آسیب شناسی سریال باب المراد:

سریال باب المراد ادامه‌ی سریال «امام‌الفقهاء» است که ماه رمضان 1433 پخش گردید. هر دو سریال از ضعف‌های بنیادین محتوایی و فرمی رنج می‌برند. و اگر فرایند ساخت این سریال‌ها و مجموعه‌ها در آتی

ادامه یابد بزودی جهان تشیع شاهد مجموعه ای از سریال‌های ضعیف شیعی به نام مقدس ائمه‌ی معصومین (علیهم‌السلام) و مروج تشیع عاطفی صرف خواهد بود

البته در این سریال نکات مثبت چندی وجود دارد که مهمتر از همه نمایش بهتر فضای عربی در سریال در مقایسه با سریال‌های تاریخی ای است¹ که توسط کارگردان‌های ایرانی کار می‌شود. ولی در یک محاسبه بین محسنات و کاستی‌های این سریال می‌توان مدعی شد که این سریال همانند بسیاری از سریال‌های عربی، ضمن این که از جهت داستان پردازی مشکلات فراوان دارد، در مقام فهم و تبیین رویدادهای سیاسی و اجتماعی تاریخی هم دچار کاستی‌های فراوان است. کاستی‌های روایتگری در این سریال ناشی از نگرش‌های سطحی تولیدکنندگان به رویدادهای پیچیده تاریخی است. نداشتن عمق و درک دقیق از پیچیدگی‌های درگیری حق و باطل و یا گریز از نمایش آنها به بهانه پرداختی احساسی از امامان شیعه، باعث شده است که در این سریال روایت‌گری و درام در صحنه‌های حساس و پیچیده تاریخی، از نوعی سادگی و روایت آرام و سریع و ساده برخوردار باشد.

فهرستی از مشکلات محتوایی سریال باب‌المراد عبارتند از:

1- این سریال در نگاه اول به جای سریال باب‌المراد سریال امام رضا(ع) و مامون در ده قسمت اول و

سپس سریال مامون و عباسیان و امام جواد(ع) در حاشیه در قسمت‌های بعد است.

2- این سریال از ادوار شناسی دوران امامت امامان شیعه غافل بوده و نتوانسته یک نگاه جامع به امامت امام

جواد(ع) در بستر ادوار امامت داشته باشد

1. از این جهت مقایسه بین سریال ایرانی ولایت عشق با باب‌المراد شایسته توجه است. مهم‌ترین تفاوت سریال باب‌المراد با سریال ولایت عشق، پرداختن به موضوع ولادت امام جواد (ع) است. این ولادت بابرکت در دوران حوادث پرآشوب پس از مرگ هارون اتفاق افتاد که متأسفانه در سریال ولایت عشق به آن پرداخته نشده است.

تفاوت دوم این است که برخلاف سریال ولایت عشق، در این سریال شاهد حضور خانواده‌ی امام رضا (ع) هستیم. ایشان را در میان خانواده‌ی خود مشاهده می‌کنیم و شاهد دغدغه‌های خانوادگی آن حضرت و اطرافیان ایشان می‌باشیم. البته این حضور، محدود به دو خواهر امام رضا (ع) (به نام‌های حضرت معصومه و حکیمه-خاتون) و مادر امام جواد (ع) است. از میان برادران حضرت، تنها زیدالنار حضور فعالی دارد؛ از دیگر اطرافیان امام رضا (ع) مانند احمدبن موسی و حسین-بن موسی به-عنوان برجسته‌ترین برادران امام رضا (ع) در قسمت‌های اول سریال خبری نیست.

تفاوت دیگر دو سریال نام‌برده، مربوط به دلیل خزاعی ((است. برخلاف سریال ولایت عشق که گروهی از زبیدی، عامل پیونددهنده و نخ تسبیح ماجراهای مربوط به امام رضا (ع) بود، در این سریال دلیل خزاعی به-عنوان شاعری اهل بیتی که همیشه تحت تعقیب نیز هست، این نقش را به-عهده دارد

- 3- این سریال درباره تحلیل و تبیین وضعیت اجتماعی و فرهنگی و علمی جامعه شیعه ضعیف عمل کرده است
- 4- این سریال در زمینه علت رویداد ولایتعهدی امام رضا(ع) به سوی تحلیل های ضعیف و سطحی رفته و از نگاه کلی به جریان شناسی باطل و فتنه های روزآمد دستگاه خلافت غافل بوده است
- 5- این سریال در تصویر شخصیت امام رضا(ع) و خواهرانش و ... ضعیف و بعضا سخیف عمل کرده است که باید حذف و یا اصلاح شود
- 6- برخی از دیالوگ های امامان رضا(ع) و جواد (ع) که حاکی از تواضع امام است ، کارکردی ضد شیعی و ضد فلسفه امامت دارد که باید اصلاح شود
- 7- این سریال از جهت گاه شماری روی دادها به ویژه در جامعه حق غفلت ورزیده است
- 8- در این سریال شخصیت های سفید و سیاه و خاکستری استفاده درست و معنا داری نشده است به عنوان نمونه شخصیت دعبل خزاعی که یک شاعر ساکن بغداد و کوفه است را در مدینه و حجاز به صورت لوث شده بسیار استفاده کرده است
- فروانی مشکلات و ضعف های محتوایی و فرمی در سریال در حالی است که به نظر می رسد پس از گذشت دو دهه از تولید سریال های گوناگون تاریخی و مذهبی فارسی و عربی ، شیعی و سنی، دیگر روایتگری سطحی به بهانه های گوناگون دیگر خریداری نداشته باشد. و بلکه بازگشت ضعف دوگانه در روایت داستانی و تحلیل های سیاسی و اجتماعی ناشی از ضعف در تحقیق و نوع بیش سطحی عوامل تولید باشد.
- در همین جا تاکید می گردد که مشکل بزرگ تمامی این سریال های تاریخی اعم از فارسی و خصوصا عربی ضعف در مدل پژوهش تاریخی معطوف به داستان و فیلمنامه است. چرا که در این پروژه های عظیم از یکسو به واسطه ادعای اهمیت موضوع و بزرگی هزینه بیت المال تلاش می شود که عده ای از بزرگان دینی و یا تاریخی به عنوان ناظر انتخاب شوند، و آنگاه به علت عدم همکاری فعال و یا عدم توانمندی آن ناظران محتوایی، فرایند پژوهش و آنگاه نگارش داستان به تیمی فنی و غیر تاریخی و غیر متخصص دینی و تاریخی

واگذار می شود. در نتیجه در این نوع از سریال ها به جای اینکه شاهد روایتی عمیق و مستند از رویدادهای تاریخی باشیم، بیشتر شاهد برداشت های عوامل هنری و تیم نویسنده و کارگردان از موضوع هستیم. با این تفاوت که در سریال های فارسی به بهانه خلاء های تاریخی و ضرورت درام، پای تخیل و تاریخ سازی خیالی چه در شخصیت ها و چه در روایت گری ها به صورت گسترده باز می شود. و در برابر در سریال های عربی روایت سطحی و نمایش سکانس های متوالی از رویدادها به بهانه رعایت استناد تاریخی، در دستور کار قرار می گیرد. تا در نهایت سریال های تاریخی فارسی دارای ساختار داستانی قوی اما غیر مستند و غیر وفادار به تاریخ و دانش کلام و ... باشند و در برابر سریال های عربی با استناد بیشتر تاریخی اما بدون داستان و عمق روایتگری باشند. این آسیب را می توان در یک نگاه دو گانه به سریال فارسی «ولایت عشق» و سریال عربی «باب المراد» می توان دید. در کنار هر دو سریال نام بزرگانی از حوزه دین و تاریخ (جعفریان و کورانی) به چشم می خورد بدون اینکه از نگاه علمی و تحقیقی آن بزرگان در این دو سریال نشانی باشد.

برای تأکید بر آسیب های سریال کافی است به عنوان و نام سریال توجه شود. عنوان «باب المراد» یعنی امام و شخصیتی که مهم ترین کارکردش برای جامعه ی امروز برآورده ساختن حاجت ها و آرزوهاست و این به معنی توصیه به نگرشی عاطفی و احساسی فردی و حاجت خواهانه به امام جواد(ع) است. از این زاویه، این سریال نه برای مخاطب شیعه و نه برای مخاطب مسلمان، نه کارکرد پیام دهی و حتی نه کارکرد اطلاع رسانی تاریخی را ندارد و به علت ضعف نگرش و پژوهش، حتی برای مخاطب شیعی به جای تقویت ایمانی و یا اطلاعاتی، زمینه ساز پیدایش شبهات و تردیدها می گردد. برخی از زمینه های شبهه پراکنی سریال چنین می باشد:

الف: در جهان تشیع:

- شبهه پراکنی کلامی و تاریخی نسبت به مسئله ی امامت و امامت در کودکی.
- نگاه تاریخی به مسئله ی امامت و عدم تبیین روزآمد از اصل ضرورت ولایت معصومانه.
- تعریف صوفیانه از اصل امامت به معنی تعریف امامت، صرفاً در مقام یک رهبر معنوی و منزوی.
- تصویر گری از مرجعیت شیعه در امتداد امامت، به عنوان نهادی دور از سیاست و ....

ب: در جهان اسلام:

- شبهه‌پراکنی بر علیه مهم‌ترین مبانی تشیع که همراه با پاسخ‌های درون‌متنی ضعیف و احساسی است.
- تصویرگری نهاد خلافت (در لحظه^۲) برتر از نهاد امامت (در بستر نگاه کلان تاریخی).
- تصویر امامان شیعه در یک مواجهه‌ی انفعالی در برابر خلافتی فعال و پویا.
- تصویر شیعیان به‌عنوان افرادی در حاشیه‌ی جهان اسلام و بدون کنش اجتماعی مؤثر.^۳
- تعریف شخصیت مأمون به‌عنوان خلیفه‌ای ایرانی و شیعی که مجموعه اقداماتش بر ضد عرب و نظام خلافت بود.

آسیب‌ها و اشکالات سریال را در جدول زیر می‌توان خلاصه کرد:

خاستگاه آسیب (مغالطه)	آسیب و شرح آن (نوع مغالطه یا انحراف)
نگاه انحصار‌گرایانه	تعریف زندگینامه امام در زیر سایه مسائل خلافت و عدم نمایش مدیریت‌های پویای امام ناظر به جامعه حق
عرفی‌گرایی عاطفه‌گرایی عرفان‌گرایی	عدم جامعیت در تصویرگری کامل از امام و نمایش امامی در شرایط انفعالی که جز مظلومیت و آه و افسوس گذشته سخن مهمی ندارد امری که منجر به غفلت ورزی از جایگاه فلسفه تاریخی و انواع سیره‌های مدیریتی پیچیده امام شده است
بزرگ‌نمایی	- تصویرگری فراوان و بدون داستان از امامی که جز سخنرانی برنامه‌دیگر ندارد. و متن سخنانش هم بیشتر یا یادکرد گذشته و یا مجموعه‌ای از ادعاها است
کوچک‌نمایی	- غفلت و یا کوچک‌نمایی مسئله سازمان وکالت از اصل تبیین سازمان تا مسائل انحرافی جریان واقفیه و مسئله نوع تعامل و ارتباطات وکلا با امام که در این زمان به اوج ریزش‌ها و رویش‌های خود رسیده است

^۲ در مکتب تشیع امامت کارکردی فلسفی-تاریخی دارد. بدین معنا که امامان در امتداد نبوت، رسالت رساندن جهانیان را به‌سوی بهشت ظهور دارند. پس دوران زندگانی هر معصوم را باید در ادامه‌ی امامان پیشین و در مقام پیشبرد جریان حق به‌سوی جلو باید دید. این در حالی است که خلافت در نگاه اهل سنت هیچ چشم‌انداز آینده‌نگر ندارد. خلافت در این دیدگاه، تنها کارکرد رهبری سیاسی-اجتماعی جهان اسلام در لحظه و زمان حال را دارد و اگر تلاشی هم برای توسعه‌ی اسلامی با جنگ و شمشیر صورت گیرد به‌عنوان یک وظیفه‌ی جهادی است؛ بدون این‌که طرحی کلان و مأموریتی جهانی برای آن در نظر گرفته شود. بدین جهت همیشه خلفا در زمان حال و برای زمان حال می‌زیستند و مسمانان هم توقعی بیشتر از این، از آنها نداشتند. ولی امامان همیشه جامعه‌ی شیعه را به‌سوی چشم‌انداز آینده‌ای بسیار روشن راهبری می‌کردند. در حقیقت خلافت از جهت دینی رویکردی سکولار داشته و دارد بدین معنا که هیچ مأموریت دینی متعالی و کلان و پیش‌رو ندارد. ولی امامت سراسر دینی سیاسی و سیاستی دینی با مأموریتی تعریف‌شده و آینده‌نگر می‌باشد.

^۳ این تصویرگری کاملاً برخلاف وضعیت فعلی شیعیان در جهان اسلام است. تشیع در دنیای امروز به‌عنوان پویاترین مکتب شناخته می‌شود که در دنیای وادادگی جهان اسلام در مقابل جهان سلطه و استعمار ایستاده است. ولی در سریال تلاش می‌شود نگاهی از تشیع ارائه شود که تشیع در مظلومیت و انزوا، هیچ حرف مهمی در برابر جریان‌های مطرح عامه و یا زبیده ندارد.

<p>غفلت از مسئله فرهنگ سازی امام برای تشیع و سبک زندگی شیعی خصوصا در طول سفر به خراسان</p>	
<p>- استفاده از بانوان حریم ولایت بدون اینکه هیچگونه منطق درام و یا داستانی داشته باشند. آنها هم همانند امام، در یک صحنه ساکن فقط به گذشته و بیان خاطرات ومی پردازند</p>	<p>طرح مباحث غیر ضرور</p>
<p>- تفسیر غلط و سطحی از مسئله ولایتعهدی که آن را گاه ناشی از نذر مامون و گاه از نقشه فضل بن سهل می داند</p> <p>- عدم نمایش چهره مکار و مرموز مامون، به ویژه در مسئله ولایتعهدی</p> <p>- نمایش امام به عنوان عاملی برای تحریک مامون جهت به قتل رساندن فضل بن سهل</p>	<p>تفسیر وارونه</p>

الگوی کارگروه بازسازی سریال باب المراد:

پس از خرید امتیاز پخش فارسی سریال باب المراد، ماموریت اصلاح و بازسازی آن به مرکز پژوهشهای اسلامی صدا و سیما در قم واگذار گردید. و در این مرکز برای انجام این مهم گروهی کوچک از کارشناس های تاریخی رسانه شناس و کارشناس های فیلمنامه نویس مذهبی تشکیل شد. و سپس بر مبنای گزارش نقد و بررسی سریال که در واحد اسیب شناسی سریال های شبکه های ماهواره ای صورت گرفته بود، پروژه اصلاح و بازسازی سریال کلید خورد. گروه به ناچار برای رسیدن به چشم انداز مطلوب فرایند زیر را طی کرد:

- بازخوانی منابع تاریخی متاخر و متقدم آغاز کرد.
- دوبار مشاهده دقیق مجموعه ی سی قسمتی سریال باب المراد و خلاصه برداری از صحنه ها و سکانس ها و قسمت ها بصورت کامل
- . نقد و بررسی نقاط قوت و نقاط ضعف سریال

4 . برای مطالعه این جزوه (نقد و بررسی سریال تلوزیونی بابا المراد، نوشته علی رضایی و محمد رضایی) به ... مرکز پژوهشهای اسلامی صدا و سیما مراجعه شود.

پس از این فرایند ابتدا تیم کارشناسی تصمیم داشت داستان را به همین نحو موجود و با تغییرات مختصری در فرم شامل حذف و جابجایی و اضافه کردن تصاویری گرافیکی و تغییرات اجمالی در نوع روایت (بعنوان مثال علی بن جعفر و یا اباصلت در داستان راوی قرار داده شده و ماجرا را از زمان انتهای امامت امام جواد(ع) شروع کرده و کل داستان سریال را روایت کنند) و تغییرات محتوایی فراوان در دیالوگ ها پروژه را به انجام برساند.

ولی بعد از دوبار تماشای سریال و بحث و گفتگوهای فراوان گروه به این نتیجه رسید که برای ارائه ی مفاهیم قابل قبول در فرمی تقریباً قابل قبول برای مخاطب ایرانی که سریالهای تاریخی بهتری تا بحال دیده است نیاز به تغییر و تحول بیشتری در فرم و محتوا می باشد. فلذا برای بار دیگر روی چینش مفاهیم و نوع روایت، بحث های مفصل در تیم کارشناسی صورت گرفت تا به این نتیجه رسید که با توجه به مشکلات فراوان محتوایی (از جمله خلط جامعه ی شیعه و فرق انحرافی - عدم پرداخت مناسب به شخصیت دو امام در جوانب مختلف - عدم تناسب صحنه های جبهه حق و باطل که در کنار هم قرار گرفته اند...) و فرمی (از جمله پرش های فراوان که مخاطب را گیج میکند - اشتباهات زیاد شخصیتی مثلاً ام فضل در ابتدای یک قسمت کودک نشان داده شده و در انتهای آن زنی کامل و...) سریال باید تغییرات ماهوی فراوان یافته و بلکه کلیت سریال زیر و رو گردیده و در نهایت باید داستان جدیدی برای تصاویر موجود طراحی گردد.

در این طراحی جدید، تصاویر موجود تنها به صورت مجموعه راش های خام مورد استفاده قرار گرفته و به اقتضای محدودیت در راشها، و مبتنی بر یافته های تاریخی تلاش می شود که سریالی جدید در 30 قسمت با محوریت زندگانی امام جواد(ع) ارائه گردد. در این سریال جدید تلاش میشود که هر قسمت دارای یک داستان و موضوع اصلی داشته باشد و از آنجا که فیلم به نام امام جواد(ع) میباشد محور اصلی فیلم ایشان میباشد و داستان امام رضا(ع) و داستان جبهه ی باطل در حاشیه جبهه حق پرداخت شود.

در فرایند اصلاح و تکمیل سریال باب المراد، کارگروهی از طلاب متخصص در حوزه های: پژوهش برنامه ای، فیلمنامه نویسی / دیالوگ نویسی و تدوینگر ؛ تشکیل شد.

و انگاه فرایندی نزدیک به سه ماه و به صورت پیوسته به شرح زیر انجام گرفت:

- ابتدا کل سریال دوتا سه مرتبه مورد بازبینی قرار گرفت و نقاط قوت و ضعف محتوایی و فنی آن مورد رصد قرار گرفت

- سپس در یک سری جلسات و مباحثات فنی/محتوایی، ساختار روایی جدید ابتدا به صورت کلی و سپس به صورت قسمت به قسمت به تصویب رسید

- در مرحله بعد ناظر به کمبود تصاویر برای انجام اصلاحات و تغییرات فراگیر، با همکاری تهیه کننده محترم، تمامی راش های خام سریال به کارگروه تحویل داده شد و در اختیار تیم قرار گرفت

- و در مرحله بعد کار دشوار اصلاح قسمت ها تک به تک صحنه به صحنه انجام شد. برای این مهم ابتدا واحد پژوهش و فیلمنامه، بر اساس تخصص و تصاویر موجود، سناریوی جدید را می نوشت و تصاویر انتخابی را مشخص می کرد

- در مرحله بعد تیم پژوهش، بر اساس صحنه بندی جدید، پژوهش ها و محتواهای پیشنهادی جهت دیالوگ نویسی را ارائه می داد

- در این مرحله نوبت به کار بسیار دشوار دیالوگ نویسی می رسید، در این فرایند، نویسنده ضمن گزینش متن های مورد نظر، می بایست دیالوگ ها را با باز تعریف شخصیت ها و میزان حرکت دهان و زبان بازیگران نگارش می نمود

- و در آخرین مرحله، آنگاه که فیلمنامه جدید آماده می شد، تیم تدوین به بازچینش تصاویر (اعم از تصاویر اصلی سریال و یا راش های اضافی و یا افکت سازی و یا تهیه وله های گرافیکی) و اصلاح موسیقی و ... می پرداخت

با توجه به فرایند فوق به استحضار می رساند که در یک مقایسه بین سریال عربی، و این سریال جدید فارسی شاهد تغییرات زیر هستیم:

فعالیت های صورت گرفته در فرایند اصلاح سریال باب المراد	
تقریبا حدود یک سوم یا کمی بیشتر از روایت داستانی و رویدادهای اصل سریال تغییر کلی و ماهوی یافته است. این تغییر خصوصا در قسمت های آغازین گاه به صورت تغییر فراگیر و	باز تعریف کلی فرایند
تعریف داستان جدید است، و در بیش از حدود 20 قسمت میانی به صورت طراحی روایت	سریال

<p>موازی داستان رضوی و تقوی است تا بیننده در هیچ قسمت، از داستان زندگانی امام جواد(ع) غافل نگردد</p>	
<p>در سریال عربی، شاهد یک روایت تک خطی بودیم که بیننده ضمن اینکه ناچار بود در هر قسمت ادامه قسمت پیشین را از جهت تاریخی ببیند، در عین حال در هر قسمت شاهد انواع روایت های موازی سیاه و سفید و خاکستری بود که صرفاً از جهت گاه شمار تاریخی در کنار هم چیده شده و هیچ نظام روایی و منطق داستانی نداشته و اغلب کارکرد معرفتی هم برای بیننده نداشتند، در باز تعریف جدید تلاش شده ضمن حفظ خط روایت اصلی در تمامی سی قسمت با محوریت شخصیت و زندگانی امام جواد(ع)، برای هر قسمت یک ریز موضوع مشخص تعریف شده و در قالب دو سه روایت موازی شفاف، یک پیام نسبتاً مشخص به بیننده ارائه شود بدیهی است بازتاب این طراحی جدید، در اختیار گذاشتن امکان طراحی میزگردهای تخصصی تکمیلی برای هر قسمت از سریال است</p>	<p>طراحی مدل روایت مستقل هر قسمت در ضمن روایت کلی</p>
<p>در سریال جدید، ناظر به پژوهش های مفصل انجام شده توصیفی و تحلیلی از زندگانی امام جواد(ع) و یارانش، سعی شد با حذف و یا اصلاح برخی از شخصیت های سیاه و یا خاکستری سریال، و یا برخی شخصیت های سفیدی که کنش تاریخی خاصی نداشتند، شخصیت های واقعی (سفید) جدیدی تعریف گردد. و حتی برای شخصیت حرّ که راوی اولیه داستان در قسمت های آغازین می باشد (در سریال عربی شخصیتی کاملاً تخیلی است) برخی از استنادهای تاریخی و واقعی طراحی گردد در این فرایند تلاش شد متناسب با مخاطب ایرانی، از یاران ایرانی امام و خصوصاً تاریخ تشیع در قم روایت مفصل تر و کاربردی تری ارائه گردد بدیهی است متناسب با تغییر و یا طراحی شخصیت ها در سریال، داستان های فرعی فراوانی در سریال تغییر و یا اصلاح و بلکه طراحی مجدد گردید</p>	<p>باز تعریف شخصیت های جدید</p>
<p>در طراحی و پیش بینی اولیه قرار بود که اصلاحیه سریال صرفاً اصلاح در ناحیه دیالوگ ها باشد و تصور می شد این اتفاق آسانترین بخش کار باشد، ولی بعد از انجام تغییرات فراگیر در سریال می تواند به یقین آمار تقریبی زیر را ارائه داد که: - دیالوگ های امامان رضاع(ع) و جواد(ع) تا حدود 80 تا 90 درصد تغییر یافته - دیالوگ های شخصیت های سفید ثابت تا حدود 70 تا 80 درصد تغییر یافته - دیالوگ های شخصیت های خاکستری تا حدود 70 تا 80 درصد تغییر یافته</p>	<p>تغییر دیالوگ ها</p>

<p>- دیالوگ های شخصیت های سیاه بین 40 و گاه تا 70 در صد تغییر یافته و علت این تغییرات فراگیر، تلاش برای ایجاد عمق بخشی به سریال و شخصیت ها از رهیافت دیالوگ ها بود. در روایت عربی اغلب شخصیت ها، شخصیتی سطحی و بدون تمایز شخصیتی و با شباهتی فراگیر نسبت به همدیگر بودند، ولی در طراحی جدید که نمود خود را بیشتر در دیالوگ نشان می دهد، هر فرد سفید و یا سیاه و یا خاکستری، دارای شناسنامه شخصیتی است و .....</p>	
<p>بدیهی است متناسب با انجام تغییرات نرم افزاری جدید در سریال، تصاویر سریال عربی به تنهایی کفایت این تغییرات را ندهد، البته مشکل بعد کمبود تصاویر اضافی در راش های خام بود، بدین جهت استفاده از تصاویر خام اضافی و ضرورت افکت سازی از دشواری های بعدی کار بود</p>	<p>اضافه کردن صحنه های جدید</p>

در نهایت از سریالی که یک خطی بود و تنها کشکولی از قصه های پراکنده تاریخی بود که 10 قسمت آن اصولاً به زندگی امام رضا(ع) می پرداخت و در 20 قسمت بعدی هم امام جواد(ع) در حاشیه رویدادها و تنها در نقش سخنرانی در حاشیه بود، پس از طراحی یک داستان تخیلی نیمه مستند، سیر مفهومی/محتوایی/روایی زیر برای سریال جواد الائمه(ع) پیشنهاد گردید:

سیر داستانی باز سازی شده و شکل گیری مفهومی سریال جواد
الائمه :

موضوع	خلاصه داستان
حیرت	<p>حر طائی از قبیله طی و از بازماندگان یکی از شهدای کربلا است. او با مشاهده ظلم و ستم عباسیان بر مردم، برای یافتن راه مبارزه به کربلا می رود. و پس از زیارت با یکی از قیام های علویان همراه می شود. ولی مثل دفعات پیشین این قیام شتابزده و بدون نظم و نظام شکست می خورد. حر از معدود مجروحان بازمانده از قیام است که معجزه وار نجات می یابد. و در حالتی رو به مرگ به قبیله می رسد تا توسط پدر و هسرش درمان شود. او اینک به مرز افسردگی از شکست های پیاپی رسیده است. تا این که گذر کاروان حج علی بن مهزیار به قبیله آنها می افتد. حر علی را شخصیتی متفاوت می بیند و می خواهد از او بیشتر بداند. و در برابر علی او را به سفری ویژه به مدینه دعوت می کند. و در مدینه است که برای اولین مرتبه حر ، امام جواد(ع) را می بیند.</p>
افضل بودن امام: (معیار شناخت راه و راهبر)	<p>حر طائی که تا دیروز گرایش های زیدی داشته، اینک به همراه علی بن مهزیار مهمان امام جواد(ع) است. و گهگاه همراه امام به زیارت مزار نبوی می رود. در این همراهی متوجه عظمت امام هم در نزد مردم شهر و هم زیارت بسیار معنوی امام نسبت به پیامبر(ص) می شود.</p> <p>در خانه امام علویان زیادی رفت و آمد دارند. کسانی مثل عبدالله بن امام کاظم. کسانی که حر در قامت رهبران قیام های زیدی تا دیروز برای آنها احترام زیادی قائل بود. ولی اینک از جهت علم و مدیریت و عبادت آنان را در مقابل امام هیچ نمی بیند. مشاهده معجزه از امام در کنار علم غیب و دریای دانش بیکران، کافی است که حر طائی را معتقد به امامت امام جواد(ع) نماید. خصوصا وقتی می بیند که هم والی مدینه و هم خلیفه عباسی نسبت به امام حساسیت ویژه دارند. از جهت اجتماعی هم امام به جای قیام با سیاست های فرهنگی بیشترین ضربه را به خلافت می زند پس او امام بر حق است</p>
شخصیت خانوادگی امام:	<p>حر و جستو برای شناخت بیشتر از امام :</p> <p>حر پس از شناختی که نسبت به مقام های علمی و سیاسی و اجتماعی امام جواد(ع) پیدا می کند. می خواهد از شخصیت خانوادگی امام بیشتر بداند. بدین جهت سعی می کند در منزل امام با خادم ها و شاگردان امام بیشتر انس بگیرد و یک دوره جستجوی علمی را آغاز می کند. در جستجو با امام رضا(ع) و مادر امام جواد(ع) آشنا می شود. در این زمان دعبل به مدینه آمده تا به حج برود. حر که با او در</p>

<p>بغداد آشنا بوده و شیفته ی زبان انتقادی اوست با او همسفر می شود. در این سفر دعبل وقتی می فهمد حر به تشیع گرایش پیدا کرده برایش از فضائل اهل بیت و شجره طیبه پیامبر(ص) می گوید. در مکه دعبل در مراسم حج اشعار اهلبیتی خود را می خواند و مورد تعقیب عباسیان قرار می گیرد ولی با کمک حر نجات یافته و همراه با او به قبیله طی می رود</p>	
<p>دعبل موقتا مدتی مهمان حر و قبیله است. در این مدت حر از او درباره علت جوانی امام جواد(ع) می پرسد. و دعبل دلیل آن را تاخیر در تولد امام جواد(ع) می داند. و برای بیان علت این تولد دیر هنگام ناچار می شود داستان را از زمان هارون عباسی شروع کند و خفقانی که او به کمک برامکه ایجاد کرده بود. رویدادی که نتیجه اش شهادت امام کاظم(ع) ، بحران واقفیه و تقیه امام رضا(ع) است. البته این شرایط سخت تا وقتی است که برامکه بر سرکار هستند. ولی سرانجام به نفرین امام رضا(ع) آنها نابود می شوند. و هارون از یک سو با انتصاب والیان عرب زمینه شورش ها را در جهان اسلام ایجاد می کند. و از سوی دیگر با سوء تدبیر در مسئله ولایتعهدی زمینه بحران در حکومت اش را فراهم می کند.</p> <p>(در این قسمت زمانه خلافت هارون و بازتاب هایش بر مسئله تولد امام جواد(ع) ارائه می شود)</p>	<p>افشاگری</p>
<p>دعبل پس از آرامش اوضاع قصد بازگشت به بغداد را دارد. پس حر همراه او می شود تا بیشتر بدانند. و در ضمن مسیر دعبل از ماجراهای جنگ امین و مامون برای حر می گوید. جنگی از یک طرف چهره باطنی عباسیان را برای برادرکشی بر سر حکومت نشان می دهد و از سوی دیگر به امام رضا(ع) فرصتی می دهد تا فارغ از شرایط تقیه به تقویت جامعه ی شبعه پردازد.</p> <p>در بغداد حر به زیارت امام کاظم(ع) می رود.</p> <p>و پس از مدتی به شوق دیدار مجدد امام جواد(ع) عازم حجاز می شود. و در مسیر بازگشت به کربلا می رود و از جدش شهید طائی که در کربلا حضور داشته می خواهد که او را هم ضمن شناخت مسیر حق بر آن استوار بگرداند</p>	<p>از بحران تا فرصت</p>
<p>در مدینه حر دوباره مهمان امام جواد(ع) می شود. او در آغاز سعی می کند به شاگردی نزد یاران امام پردازد. از علی بن جعفر سرّ تاخیر ولادت امام جواد(ع) را می پرسد. و او اشاره می کند به پیشگوئی ها درباره مهدویت و نیاز آن به نهادهای سازی امام شناسی در این سالها، از شاگردان دیگر امام درباره سرانجام جنگ های امین و مامون می پرسد. و در نهایت داستان ولادت امام را از زبان خادم امام(ع) می شنود.</p>	<p>تولد:</p>

<p>در این زمان او چنان شیفته امام شده که نزد امام آمده و به امامت او اقرار می کند. و امام هم از او می خواهد که برود خانواده اش را به مدینه آورده و از آن پس همسایه و مجاور امام بگردند. حر چنین می کند و از یاران همیشگی امام می گردد.</p>	
<p>دوره فتنه</p> <p>در راه سفر همراه با خانواده، حر برای آنان از ترکیب دانش خود تا خطرات گذشته اش می گوید. در این داستان گوئی حر روایت مرگ امین، به خلافت رسیدن مامون و توطئه هایش بر علیه امام رضا(ع) را برای همسرش می گوید.</p> <p>حر به یاد می آورد در آن سال ها در قیام وقتی مسلمانان پی به چهره باطنی مامون بردند، یک سری از قیام های علویان را راه انداختند. و حر در آن سال ها در قیام ابوالسرایا شرکت می کند. قیام هایی کور و بی فایده که موجب شد مامون به طراحی مسئله ولایتعهدی به پردازد</p> <p>حر همراه خانواده به مدینه می رسند و با استقبال امام جواد(ع) و به واسطه جود ایشان در خانه مجاور منزل امام ساکن می گردند..</p>	
<p>وسوسه</p> <p>حر تازه ساکن مدینه شده است و ضمن قصد شاگردی در محضر امام و شاگردانش از سوی امام ماموریت مدیریت ارتباطات امام با وکلایش را به عهده می گیرد.</p> <p>ولی ناگهان نامه ای از سوی مامون به عبدالله کاظم می رسد که به او پیشنهاد ولایتعهدی داده شده است. ولی عبدالله در برابر به علت دعوت مردم یمن از او مایل به قیام بر علیه ظلم مامون است. او از حر کمک می خواهد. دوستی حر با عبدالله او را موقتا وسوسه می کند که به او بپیوندد ولی در گفتگو با علی بن جعفر به تحلیل یک سده قیام های زیدی می نشیند. و وقتی یکی از شاگردان امام جواد(ع) برای حر قصه ی ادعای امامت عبدالله و رسوا شدنش را می گوید او برای همیشه جریان زیدیه را کنار می گذارد و حتی با عبدالله بر سر خواسته هایش و یا مدل حکومتی که به پا خواهد کرد مناظره می کند. در نهایت عبدالله به تنهایی به یمن می رود و حر با یقین کامل در مدینه می ماند.</p>	
<p>12 امام</p> <p>حر در ادامه تلاش برای شناخت امام جواد(ع)، نزد یکی از شاگردان امام درباره امامت در کودکی می پردازد. و او برای حر از ماجراهای امام رضا(ع) برای وصایت فرزندش می گوید. و آن در زمانی است که امام به خراسان احضار شده است. پس هم وصایت فرزند و هم مهدویت مورد توجه امام رضا(ع) قرار می گیرد. در این قسمت ضمن اینکه تلاش های امام رضا(ع) برای وصایت نمایش داده می شود، حر گهگاه در جمع شاگردان امام جواد(ع) حاضر می شود و سوالاتش درباره امامت در کودکی را از امام جواد(ع) می پرسد</p>	

<p>سفر</p> <p>حر از سوی امام جواد(ع) ماموریت می یابد که به بغداد برود و نامه ای را به وکلایش در بغداد برساند. در این سفر کوتاه او در بغداد هم اباضیت و هم رجاء بن ضحاک را می بیند. و در ادامه جستجوهایش از سفر تاریخی امام رضا(ع) به ایران از زبان آن دو می شنود.</p> <p>رجا از خاطرات سفر از مدینه تا نیشابور می گوید. و اباضیت از پیوستن به امام از نیشابور به امام می گوید.</p>	
<p>نور و نار</p> <p>در ادامه ماموریت حر در بغداد؛ او با اباضیت و ریان بن صلت مانوس است و از زبان آنها پیچیدگی های مسئله ولایتعهدی را می شنود. و می فهمد مامون چگونه سعی میکرده امام را اسیر طرح های خود کند ولی امام با هوشیاری نقشه های او را خنثی می کند. اگر چه در نهایت ولایتعهدی رخ می دهد. و اگر چه پس از ولایتعهدی امام رضا(ع) از دو سو، مامون و فضل بن سهل در فشار است ...</p> <p>در اواخر اقامت حر در بغداد او دوباره با دعبل روبرو می شود.</p>	
<p>رضا</p> <p>حر و دعبل در ادامه یادآوری داستان زندگی امام رضا(ع)؛ به مرور خاطرات سفرشان به خراسان می پردازند. در آن سفر دعبل شیعه و حر زیدی است در این سفر آنها شاهد کرامات امام هستند. و امام رضا (ع) در این زمان به تدریج محبوب ایرانیان و خراسانیان قرار می گیرد. امری که در نهایت باعث وحشت مامون می گردد.</p>	
<p>ندای حق</p> <p>حر تصمیم به بازگشت دارد پس دعبل هم همراهش می شود تا به حج برود.</p> <p>در این سفر آن دو تمامی خاطرات بازگشت از خراسان را با هم مرور می کنند. و دعبل از حر از بازتاب شعر معروفش از مرو تا قم و از قم تا بغداد می گوید. و از این که حتی گهگاه مامون او را توسط عبدالله بن طاهر به خلوت فرا خوانده تا اشعارش را بشنود</p>	
<p>ابتلا</p> <p>حر به مدینه می رسد. و محضر امام می رسد. و گزارش سفر می دهد. در ضمن از امام جواد(ع) درباره شهادت امام رضا(ع) می پرسد. (پرسش درباره طی الارض امام در شهادت پدرش است) و امام پاسخش می دهد. و انگاه حرّ ادامه ماجرای شهادت را از زبان موفق خادم می پرسد. و بدین مناسبت ماجراهای شهادت امام روایت می شود.</p> <p>در میانه این قسمت ریان بن صلت و جمعی از شیعیان بغداد برای دیدار امام می آیند. و حرّ در دیدار آنها از ماجرای امتحان علمای شیعه در مسئله امامت در کودکی می پرسد.</p>	
<p>بصیرت</p> <p>موفق برای حرّ از توطئه های مامون برای استفاده از کودکی امام جواد(ع) برای تخریب شیعه می گوید. و بدین مناسبت ماجرای سفر مامون از طوس به سوی بغداد روایت می شود. و قتل های سیاسی مامون و این که او والی ای علوی برای مدینه انتخاب می کند. در ادامه حر از زبان ریان داستان جلسه علمای</p>	

<p>شیعه درباره امامت پس از شهادت امام رضا(ع) را می پرسد. و او داستان خودشان را روایت می کند. و این که جامعه شیعه در آن مقطع با معیار قرار دادن مبانی علمی و انجام رفتار عقلانی از ریزش و تفرقه به سلامت می گذرد</p>	
<p>در این مرحله اطرافیان امام جواد(ع) برای حرّ از دوران امامت امام جواد(ع) در کودکی می گویند. خاطرات شیعیان همانند سفر شیعه مصری به مدینه از یک سو و احترام گذاری علی بن جعفر نسبت به امام باعث تثبیت مسئله امامت در کودکی می شود. این در حالی است که مامون از طریق والی اش در مدینه اخبار امام را رصد می کند. و به تصور این که فعلا از سوی امام خطری متوجه او نیست همه شعار های علویان را که در ماجرای ولایتعهدی پذیرفته بود باطل می کند.</p>	<p>امامت در کودکی</p>
<p>حرّ در این مرحله دیگر تبدیل به یک شیعه خالص شده است. و در جریان تعامل با خواص شیعه با سازمان وکالت آشنا می شود. در اهواز و قم و کوفه و بغداد و ... امام وکیلانی دارد که در مراسم حج نزد امام جمع می شوند. و در بازگشت به محل ماموریت خود به راهبری شیعه می پردازند. در این میان حرّ ماموریتی مهم نزد وکیل امام در شهر همدان در ایران دارد. از سوی دیگر امام کاملاً پی گیر اخبار شهر قم است.</p> <p>این در حالی است که مامون هم به تصور کودک بودن امام جواد(ع) ، گهگاه از شرطه شهر می خواهد که رد وکیلان و خواص شیعه را در بغداد بگیرند.</p>	<p>وکالت</p>
<p>ریان به مدینه آمده تا پرسش های تخصصی مدرسه شیعی بغداد را به امام عرضه کند. پس با حرّ گرم می گیرد. و برای او از داستان ابا صلت می گوید.</p> <p>ابا صلت پس از شهادت امام رضا(ع) دستگیر و زندانی می شود. ولی ناگهان ریان او را مخفیانه در بغداد آزاد و رها می بیند .... پس از رهایی ابا صلت ابتدا تصمیم می گیرد در بغداد به نشر معارف اهل بیت بپردازد. پس هم برای مردم و هم برای یکی از علمای عامه حدیث اهل بیت می گوید. ولی در نهایت دلتنگ مزار رضوی شده و به طوس رفته و برای همیشه مجاور حریم آستان امام رضا(ع) می شود.</p>	<p>باب المراد</p>
<p>عبدالرحمان شامی در مدینه با تشیع آشنا شده و با کمک حر متحول می شود. و به شام باز می گردد. امام جواد(ع) برای اولین مرتبه به بغداد احضار می شود. پس همراه حرّ و ... راهی بغداد می شود. در این سفر نوع مواجهه امام با امکانات رفاهی خلیفه بیانگر سبک زندگی شیعی از غیر شیعی است. در شام هم عبدالرحمان از همراهی با حاکمیت و یا قیام مخالفین حکومت کناره گرفته و سبک زندگی</p>	<p>سبک زندگی شیعی</p>

<p>عالمانه فرهنگ محور مستقلى را دنبال مى كند. در اين سفر حرّ شاهد فسق و فجور يحيى بن اكرم به عنوان عالم و قاضى مى باشد.</p> <p>و در انتها شاهد هستيم كه پس از بازگشت امام به بغداد ، عبدالعظيم حسنى با عرضه عقايد و رفتارش به امام مرز شيعه و غير شيعه را از امام مى پرسد.</p>	
<p>امام در بغداد است. پس در آنجا از يكسو توسط مامون امتحان مى شود و زمينه ها براى مسئله ازدواج چيده مى شود. از سوى ديگر امام با يارانش ارتباط برقرار مى كند. و ابتدا همراه آنها به زيارت مزار امام كاظم(ع) رفته و سپس يك سفر زيارتى به كربلا دارد. در ضمن اين سفر امام از سفر عمه اش به قم سخن دارد. امام در قالب اين سفر و سخن، قصد دارد مدل شهر شيعى را براى شيعيان تبين كند. در اين ميان امام تاكيد دارد كه زيارت امام رضا(ع) جايگاه ويژه اى دارد. پس در همان زمان مزار امام رضا(ع) مورد توجه شيعه قرار مى گيرد. و حتى عياران به امن سازى راه زيارت براى زوار مى پردازند. امرى كه به تدريج توجه مامون را هم بر مى انگيزد.</p>	<p>زيارت</p>
<p>عبدالرحمان شيعى پس از يكسال اقامت در شام به مدينه باز مى گردد و به قصد قهر از مردمش قصد اقامت در حجاز را دارد. والى به خواست امام به منطقه خود بازمى گردد. در اين هنگام قيام نصر بن شيبث بر عليه مامون هم دعواى عرب و عجم راه انداخته است. ولى عبدالرحمان به سفارش امام سخن از تقوا مى گويد. در بغداد هم حضور عجم هاى طرفدار مامون و ترك هاى همراه با معتصم باعث شورش موقت عرب ها با نام امر به معروف مى شود. پس مامون با دستگيرى سران آنها شورش را موقتا ... اين در حالى است كه در سيرت امام ملاك تقوا است. و امام حتى با كنيز مطبخ با احترام سخن مى گويد.</p>	<p>ملت يا تقوا</p>
<p>در اين زمان مامون با اعلان سياست تحول فرهنگى در جامعه اسلامى پردازد. او در آغاز افضليت امام على(ع) را ارزش فرهنگى حكومت اعلان مى كند. و قصد دارد با اين بازى هم در جهان اهل سنت تعديل ايجاد كند و هم براى خود در ميان شيعه جايگاهى باز كند. اين برنامه او با ناراحتى عامه روبرو مى شود. اطلاع رسانى امام هم به شيعه مانع فريب خوردن آنها مى شود. مامون در ادامه قصد اعلان تبرى از معاويه و حلال بودن عقد موقت را دارد. ولى به تحريك عباسيان يحيى بن اكرم با او مباحثات سخت دارد تا سرانجام او را منصرف مى كند.</p> <p>در اين زمان با آورده شدن نامه امام به بغداد علمائى شيعه خود را از اين بازى ها كنار مى كشند و فريب سياست هاى مامون را نمى خورند.</p> <p>در پايان شاهد تولد امام هادى در سن جوانى پدر هستيم</p>	<p>مصادره ارزش ها</p>

<p>مأمون پس از اعلام افضلیت امام علی(ع) ، مجدداً امام جواد(ع) را به بغداد فرا می خواند تا مسئله ازدواج را نهایی کند. ولی با مخالفت شدید عباسیان روبرو می شود. عباسیان ابتدا با برچسب زدن های گوناگون و یا فعال سازی پسران مأمون بر علیه او قصد منصرف سازی او را دارند. ولی وقتی اصرار مأمون را می بینند نقشه مناظره را پیش می کشند. و یحیی بن اکثم قاضی دربار را برای مناظره تحت فشار می گذارند. ولی یحیی بن اکثم به بازگویی ماجرای مناظره امام رضا(ع) در مرو می پردازد.</p>	<p>مناظره</p>
<p>در ادامه روایت ابن اکثم از مناظرات امام رضا(ع) ، او در نهایت با تطمیع فراوان عباسیان و تصور جوانی امام جواد(ع) و کینه ای که از امامان دارد تن به مناظره می دهد. و در این راه از ابی داوود فقیه معتزلی هم کمک می گیرد. ولی در مناظره خیلی زود و سریع شکست می خورد. و بنی عباس تن به مناظره می دهند</p>	<p>مناظره</p>
<p>امام همراه حرّ در بغداد است. ماجرای ازدواج بر امام تحمیل می شود. در این مسئله مأمون و اطرافیان ام فضل او را تشویق می کنند که در ظاهر به امام روی خوش نشان دهد. ولی در باطن سعی کند امام را در قبضه خود بگیرد. و تمام اسرار منزل امام را به آنها برساند. و در نهایت در اسرع وقت فرزندی از امام ....</p> <p>وقتی امام به مدینه باز می گردد. ام فضل از یک سو با مشاهده تولد امام هادی(ع) شوکه می شود. از سوی دیگر حتی در مواجهه با کنیزهای منزل امام (سعیده) خود را منفعل می بیند ... پس شروع به تندی به امام دارد و ... و با نامه نگاری با برادرش سعی دارد هرچه زودتر امام را به بغداد بکشاند. ولی امام راهی حج می گردد ...</p>	<p>توطئه ازدواج</p>
<p>در این سال ها امام در اوج شهرت است. و چون به ظاهر داماد مأمون است و مأمون به ایشان هدایای فراوان می دهد و امام همه آن را به فقرا انفاق می کند امام هم در حجاز و هم در بغداد شناخته شده است.</p> <p>شهرت امام در جهان اسلام چنان است که حتی والی برخی از شهرستانها مانند بُست در سیستان به تشیع . محبت امام شهره هستند. پس این اخبار به مأمون می رسد. ولی او از ترس خبری که امام رضا(ع) به او داده که تعرض به امام جواد(ع) باعث مرگش می شود نمی تواند امام را مورد آزار قرار دهد. و در آخرین سال خلافتش با حرزی که از امام میگیرد به جنگ رومیان رفته و فتح بزرگی نصیبش می شود ولی مرگ او را در می یابد.</p>	<p>اوج عظمت</p>
<p>و پس از مرگ مأمون، معتصم به خلافت می رسد. او به شدت از امام متنفر است پس از یک سو والی مدینه را عوض می کند. و از سوی دیگر علمای کینه توز را به دربار جلب می کند. و پسران مأمون و</p>	

<p>ام فضل را بر علیه امام فعال می سازد. در این شرایط امام توسط سازمان وکالت ضمن تاکید مجدد بر مسئله امامت در کودکی و وصایت فرزندشان ، شیعه را برای دوران جدید و مسئله مهدویت و غیبت دعوت می کند.</p>	
<p>معتمد برای آخرین بار امام را به بغداد فرا می خواند. در آستانه این سفر امام جواد (ع) فرزندش را به عنوان وصی خود معرفی می کند. و خصوصا سفر به بغداد را تا مراسم حج به تاخیر می اندارد. تا در مراسم حج ضمن دیدار علمای شیعه مسئله وصایت را نهادینه کند. سپس همراه ام فضل به بغداد می رود. امام ده ماه در بغداد است. رفت و آمدهایش در بغداد به شدت کنترل می شود. و سرانجام وقتی معتمد از اقامت طولانی اما در حصر امام در بغداد احساس خطر می کند و اطرافیان حسود او هم مثل ابی داوود و ... از موقعیت امام به او هشدار می دهد سرانجام با سم امام را به شهادت می رساند ... و حرّ از آن پس مقیم کاظمین می گردد.</p>	<p>حسادت/م حاصره شهادت</p>

پیشنهاد میزگرد تلویزیونی موضوعی متناسب با چیدمان جدید سریال:

پس از آماده شدن سریال باب المراد در فرمت و قالب جدید و با نام جوادالائمه، کارگروه جهت تکمیل فرصت های برنامه سازی در حاشیه این سریال، پیشنهاد یک سری میزگرد های تخصصی به موازات پخش هر قسمت از سریال را داد.. این میزگرد از جهت شناسنامه برنامه سازی دارای مشخصات زیر است:

- تعداد 30 قسمت میزگرد به تعداد قسمت های سریال

- زمان هر میزگرد از 30 دقیقه مفید تا 45 دقیقه می تواند باشد و می تواند هریک شامل دو تا سه میان برنامه

2 تا سه دقیقه ای باشد. میان برنامه هایی که همانند میان برنامه های گرافیکی در سریال می تواند حاوی اطلاعات تاریخی و معارفی تکمیلی برای بیننده باشد.

- ساختار پیشنهادی بر اساس دوگانه کارشناس و کارشناس/مجری و دکور ساده و تمرکز دادن بیننده بر میز وسط استدیو و کتاب های اطلس و منابع تاریخی و حدیثی و احتمالا یک تلویزیون ال سی دی، که برخی از

راش های سریال پخش کند^۵ و گاه به مقایسه داستان سریال عربی با داستان بازسازی شده سریال فارسی بپردازد. و در قالب این مقایسه تلاش کند به صورت مستقیم و غیر مستقیم الزامات تولید رسانه ای/سینمایی در موضوع های دینی و اهلبیتی را به مخاطب، خصوصا مخاطبان فرهیخته منتقل کند.

- تلاش برای معرفی ایده های پژوهشی در هر قسمت به بینندگان و فراخوان دادن طرح های برنامه ای و داستانی و مستند بر اساس هر ایده

جدول فهرست برخی از موضوع های محتوایی تقوی:

موضوع ها	رویکرد کلی
<ul style="list-style-type: none"> - تعریف امامت و شؤون امام در نظام هستی - انواع نگاه ها و قرائت های افراطی و تفریطی جامعه شیعه از امامت (قرائت های صوفیانه و حماسی و سیاسی و منفعلانه و ....) - تلاش برای شخصیت شناسی جامع و کامل انسان کامل (بازتاب کامل بودن انسانیت امام بر ابعاد شخصیتی او) - نسبت سنجی امامت معصومانه با خلافت غیر معصومانه - امامت در کودکی با نگاه به انسان شناسی شیعی/فطری (انسانیت انسان کامل از جهت جسمی و روحانی) - شخصیت فعال امام معصوم در مواجهه با جبهه باطل حتی در شرایط پیچیده و بحرانی - مظلومیت تاریخی امامان شیعه در جهان اسلام دیروز و امروز (از جهت عدم مرجعیت فکری و فرهنگی در جهان اسلام) - بازتاب عرفانی ولادت و شهادت معصوم بر ملک و ملکوت - فرایند انتقال امامت و نشانه های امام شناسی (نشانه های امامت برای خود امام و برای جامعه شیعه) 	کلامی/معرفتی

5. تذکر: از جهت کارشناسی می توان کل برنامه را با 4 تا 5 کارشناس شاخص بست و مجری هم ثابت که پیشنهاد های کارشناسی و مجری در ادامه ارائه خواهد شد. ولی از جهت خلاقیت و نوآوری و ایجاد جاذبه مناسب است این میزگرد در یک فرمت جدید با اجرای جناب آقای امین سعادت و با کارشناسی حجج اسلام رضائی و محقق اجرا گردد. (این دو پژوهشگر و فیلمنامه نویس اثر جدید هستند) ساختار میزگرد هم بدینگونه خواهد بود که مجری و کارشناس تجربه تحول یک سریال ضعیف عربی شیعی به یک سریال ارزشمند فارسی را با هم گفتگو کرده و در لابلای گفتگو به کرات از راش های سریال عربی و فارسی او یا از منابع تاریخی و یا کتب اطلس استفاده خواهند کرد. تاکید می شود با وجود ظاهر به شدت فنی این پیشنهاد اما تلاش می گردد که در همکاری مجری و کارشناس که هر دو رسانه شناس هستند، ضمن جاذبه آفرینی از هنری شدن مباحث پرهیز شده و از حفظ مخاطب عام غفلت نشود.

<ul style="list-style-type: none"> - سازمان وکالت به مثابه بنیان و مبنای نهاد نیابت خاصه و عامه (و ولایت فقیه) در دوران غیبت - امتحان ها و ابتلائات جامعه شیعه در فرایند رسیدن به آمادگی و بلوغ معرفتی و فرهنگی - نقش و جایگاه زیارت در فرهنگ و سبک زندگی شیعی - امامان شیعه و تلاش برای تعریف و طراحی سبک زندگی شیعی، متمایز از سبک ها و شیوه های زندگی انواع و اقسام فرقه های اسلامی (سیاسی، کلامی، فقهی ...) - بحران فکری و فرهنگی خلافت و جهان اسلام پس از رحلت پیامبر(ص) (تا دوران خلافت مامون، و تلاش مامون برای ارائه تعریفی روشنفکرانه از اسلام عامه ولی ناکامی در ان) 	
<ul style="list-style-type: none"> - نگاهی کلی به خلافت عباسی از آغاز تا زمانه امامت امام رضا(ع) و امام جواد(ع) - توطئه های مامون در مقام مکارترین خلیفه عباسی، با هدف نابودی و یا تحریف در جریان امامت و ... (شخصیت شناسی مامون به عنوان شاخص ترین خلیفه عباسی و ...) - ادوار شناسی امامت امامان شیعه و سیر پیدایش تشیع از آغاز تا زمانه امامت امام جواد(ع) - معرفی گاه شمار امامت امام رضا(ع) و امام جواد(ع) - شخصیت و سیرت امام جواد(ع) - کارکرد مناظرات علمی در معرفی شخصیت امامان معصوم، با تمرکز بر مناظرات امام رضا(ع) و امام جواد (ع) (معرفی روش مناظره به عنوان یکی از روش های تبیین حقانیت تشیع) - شخصیت شناسی مادران امامان ، با تمرکز بر شخصیت مادر امام جواد(ع) و امام هادی(ع) - شخصیت شناسی دختران معصومین با تمرکز بر شخصیت حضرت معصومه(س) (دختر امام کاظم(ع)) و حکیمه(س) (دختر امام جواد(ع)) تعریف نقش آفرینی زنانه در مسیر امام یآوری - امامت در کودکی از امامت امام جواد(ع) تا امامت امام زمان(عج) - ریزش ها در جامعه شیعه (واقفیه/غالیان) ؛ چیستی، چرایی، چگونگی، پیام ها - امام رضا (ع) ، سازمان وکالت و مدیریت جامعه شیعه 	<p>تاریخی</p>

<ul style="list-style-type: none"> - سفر امام رضا(ع) به ایران در یک بررسی تطبیقی بین اهداف جبهه باطل و بین راهبردهای کلان اجتماعی و فرهنگی امام (امام و تبدیل بحران سفر تحمیلی به یک فرصت تاریخی) - امام رضا (ع) و مدیریت ولادت و وصایت امام جواد(ع) - از جغرافیای اسلامی تا جغرافیای تشیع در زمانه امامت امام جواد(ع) ، و جلوه های مدیریت امام در جامعه شیعه ایرانی - نقش و جایگاه ایرانیان شیعه در دوران امامت امام رضا(ع) و امام جواد(ع) - شخصیت شناسی یاران برجسته یاران امام جواد(ع) و دسته بندی آنان و کارکردهای الگویی آنان برای ما - سبک زندگی شیعی در مدیریت فرهنگی و اجتماعی امام رضا(ع) و امام جواد(ع) - تحلیل عوامل شهادت امام جواد(ع) 	
<ul style="list-style-type: none"> - آسیب شناسی سریال های تاریخی شیعی (عربی و فارسی در یک نگاه تطبیقی) - بررسی تطبیقی سریال های شیعی و وهابی در دهه اخیر و ضرورت بازنگری در روش ها و پیام ها - روایت گری شخصیت و زندگانی معصومین ؛ تجربه ها و آسیب شناسی ها و پیشنهادها 	<p>فرمی</p>

موضوع شناسی سریال 30 قسمته امام جواد (ع):

و در نهایت 30 قسمت موضوع محتوایی هر میزگرد است. موضوع ها، هم متناسب با محتوای غالب در هر قسمت از سریال جدید تعریف می گردد که 30 موضوع پیشنهادی به شرح زیر است:

موضوع های پیشنهادی جهت میزگرد سی قسمته باب المراد		
ش	موضوع	شرح و توضیح
1	حیرت	جامعه اسلامی در آغاز قرن سوم هجری قمری و حیرت ها و سرگردانی ها و فرقه سازی ها به نام اسلام و مسلمانی
2	امام شناسی	معیارهای امامت و ولایت در بازار مدعیان راهبری دینی، بر مبنای <u>افضلیت</u> در علم و ایمان و اخلاقیات و .....
3	شخصیت خانوادگی نقش زنانه	بازخوانی و تعریف شخصیت و نقش زنانه در اسلام با مطالعه تطبیقی شخصیت مادران امامان (آزاد و کنیز)
4	شجره طیبه عباسیان و توطئه ها	ادوار شناسی امامت شیعه با تمرکز به تقابل دوسویه امامان شیعه (از امام کاظم(ع) تا امام جواد(ع)) و عباسیان، و رویکرشناسی خط امامت در این زمان
5	پیشا تولد	بازخوانی پیچیدگی های مسئله تولد امام جواد(ع) در سه گانه تقدیر و امتحان الاهی، شیطنت واقفیه و توطئه عباسیان
6	تولد	تبیین تولد معصوم از نگرش کلامی/عرفانی/تاریخی، با تمرکز بر مسئله تولد امام جواد(ع)
7	برکت تولد از جهت فکری و ...	بازخوانی برکات فکری/اجتماعی تاریخی امام جواد(ع) بر جامعه شیعه و تضعیف واقفیه و .....
8	بحران های جبهه باطل فرصت های جبهه حق	تبیین دوران کودکی امام در بستر درگیری امین و مامون عباسی و فرصت سازی آن برای تقویت تشیع
9	زیدیه (دوران فتنه، ضرورت بصیرت ورزی)	پس از مرگ امین مجموعه ای متوالی از قیام های زیدیه رخ می دهد که بر امامان و شیعه هم بازتاب مستقیم دارد، تحلیل این قیام ها و تبیین موضع شیعه .....

10	وصایت (مسئله 12 امام و مهودیت)	امام رضا(ع) در آستانه سفر به خراسان به زمینه چینی برای امامت امام جواد(ع) خردسال می پردازد و .... (بحث دربارهٔ تبدیل تهدیدها به فرصت ها از سوی امام)
11	سفرهای تحمیلی ائمه سفر ولایتعهدی	پس از عاشورا و دور افتادن مرکز خلافت از مدینه، مسئله سفرهای تحمیلی و سیاسی در زندگی امامان از موضوع های نیازمند بررسی است. سرآمد این سفرها سفر امام رضا(ع) به خراسان و در حدود 5 سفر امام جواد(ع) به بغداد است
12	ولایتعهدی	تحلیل ولایتعهدی در مواجهه سه گانه مامون و فضل و خط امامت، و فرصت ها و تهدیدهای این مسئله و نوع مدیریت بحران امام رضا(ع) در مواجهه با این مسئله
13	پسا ولایتعهدی دعبل ندای حق	نقش و شخصیت شعرای شیعه در دوران امامت و رسالت های فرهنگی آنان و جایگاه آنان در رسوا سازی خلفا، با محوریت شخصیت دعبل خزاعی شاعر امام رضا(ع)
14	رضا	شخصیت شناسی (تاریخی/اجتماعی) امامان از منظر لقب شناسی با محوریت لقب رضا برای امام رضا(ع) (و جواد برای امام جواد(ع))
15	مناظره (جنگ نرم)	بازخوانی روش علمی مناظره در اثبات حقانیت مکتب و بازکاوی مناظرات امامان شیعه در تاریخ امامت با محوریت کتاب <u>الاحتجاج</u> طبرسی
16	مناظره	بازخوانی مناظرات امام رضا(ع) و امام جواد(ع) از جهت محتوا و گونه شناسی محتوایی و مواجهه با فرق کلامی و فقهی
17	مامون در بحران درماندگی مامون برابر امام	تحلیل و تبیین مدیریت فعال امام رضا(ع) با وجود تمامی محدودیت های ظاهری که منجر به مواجهه منفعلانه و درماندگی مامون شده و در نهایت تمامی نقشه های او بهم ریخته و ...
18	ابتلا (شهادت امام رضا(ع)) ایران پایگاه جدید	سفر موازی و مزار حضرت رضا(ع) و حضرت معصومه(س) در جغرافیای ایران و بستر سازی برای تبدیل ایران به عنوان پایگاه جدید اهل بیت و ...

19	آغاز امامت (امام جواد(ع))	تحلیل آغاز امامت امامان شیعه از جهت بحران افرینی خلفا و یا تردید افکنی فرقه سازان و یا تحیر شیعه در فضای تقیه و .... و نوع مدیریت تاریخی امامان در ابهام زدائی و ...
20	امامت در کودکی	تبیین مقام امامت و امکان سنجی امامت در کودکی و تبیین عقلانی/قرآنی/فطری امامت در کودکی (بر مبنای انسان شناسی شیعی : انسان کامل فطری/عقلی/نقلی)
21	نشانه های امامت	نشانه شناسی امام حق در کلام و حدیث شیعه و بازخوانی تجربه های تاریخی اصحاب و خواص شیعه در امام شناسی مصداقی با تمرکز بر سربلندی و ثبات شیعه در مسئله امامت امام جواد(ع)
22	تشیع 250 ساله (انسان 250 ساله)	اشاره به انسجام مکتب شیعه در اواخر دوران امامت امام جواد(ع) پس از فرایند طولانی رویش ها و چند تجربه ریزش و .... ثبات مکتب در این دوران
23	باب المراد	لقب باب المراد برای جواد الائمه از مستندات دینی/عرفانی تا نمونه های تاریخی؛ بازخوانی نقش ولایت تکوینی امامان شیعه در یآوری شیعیان و مظلومان در مانده و ....
24	رسوائی (مامون) قیام قم	بازخوانی پیشینه تشیع در ایران با محوریت تاریخ قم از پیدایش تا زمانه امام جواد(ع) (مسائل و مشکلات قم در این زمان و بازتاب آن در فاصله گیری از طرح تاریخی امامان)
25	توطئه/وسوسه	بازخوانی شخصیت و توطئه های مامون پس از شهادت امام رضا(ع) تا زمان مرگ و نقشه های مکرر او برای سوء استفاده از شعارهای شیعه و زیدیه با هدف عوام فریبی و یا ....
26	سبک زندگی شیعی شیعه شناسی	بازخوانی تخصصی نظام و سبک زندگی شیعی در سخن و سیرت امام برای جامعه شیعه و با هدف فعال سازی خواص در مسیر مسئولیت پذیری های بزرگ
27	سازمان وکالت	معرفی سازمان وکالت و ظرافت ها و پیچیدگی های مدیریت امامان شیعه در متن جامعه شیعه، و معرفی وکیل های امام جواد(ع) و گستره عملکرد سازمان در این زمان

<p>بررسی تطبیقی توطئه تاریخی و دوم مامون (پس از مسئله ولایتعهدی) در ماجرای ازدواج تحمیلی بر امام جواد(ع) جوان، با مسئله راهبرد نرم امام در تاکید بر فرهنگ زیارت برای شیعیان</p>	<p>جنگ نرم امام و مامون زیارت در برابر ازدواج</p>	<p>28</p>
<p>مامون و ام فضل در مانده در برابر عظمت و محبوبیت امام جواد(ع) و تلاش برای ترور امام با وجود تمامی هشدارهای امام رضا(ع) به او . سلامتی امام از توطئه های مامون</p>	<p>اوج عظمت (جواد) درماندگی مامون</p>	<p>29</p>
<p>خلیفه جدید و اطرافیانش آکنده از حسادت و خشم نسبت به جایگاه امام و آشکار بودن افضلیت او در جامعه با وجود جوانی و در نهایت پس از اجرای محاصره چند ماهه، به شهادت رساندن امام</p>	<p>حسادت ها و شهادت</p>	<p>30</p>

نمونه متن نریشن های پیشنهادی در سریال:

به پیوست درزمینه^۱ و له های گرافیکی پیشنهادی و به عنوان نمونه، متن نریشن (متن گفتار) معرفی روستای صریا ارائه می گردد. این نریشن می تواند در قالب تصاویر گرافیکی (ترکیب نقشه های اطلس و عکس های مستند) و پژوهش اینترنتی (با کمک سایت گوگل ارت) و حتی تصاویر مستند از مکان مرتبط در شهر مدینه کنونی تولید گردد.

نریشن:

هجرت پیامبر صلی الله علیه و آله از مکه به یثرب پایه گذار اولین شهر اسلامی شد. (نقشه هجرت پیامبر(ص)) همراه تصاویر هجرت پیامبر(ص) از فیلم الرساله مسجدالنبی در طراحی پیامبر(ص) در مرکز شهر اسلامی جای گرفت تا کانون عبودیت و آموزشگاه اخلاق و معارف اسلامی باشد. تجلی گاه عینی و رفتاری این عبودیت، معرفت و تربیت خانه ای اهل بیت پیامبر علیهم السلام بود که به دستور پیامبر(ص) تنها خانه ای بود که درفش به روی مسجد باز می شد. (نقشه شماره یک، که به کمک یک نمای داخلی از مسجدالنبی و دربی که به داخل خانه ای باز می شود تکمیل می گردد)

رویدادهای پس از رحلت پیامبر(ص) غربت اهل بیت او را به همراه داشت و از آن پس به جای مدینه مناطق اطراف آن پناهگاه خاندان مظلوم پیامبر گردید. (نقشه شماره دو و مناطق سه گانه بر روی آن که ...)

اولین پناهگاه اهل بیت اُبیاری علی بود. یادگار 25 سال خانه نشینی امام علی علیه السلام. چاه های که ایشان در جنوب مدینه نزدیک مسجد شجره حفر کرده و برگرد آن ها نخلستان های فراوانی ایجاد نمودند.

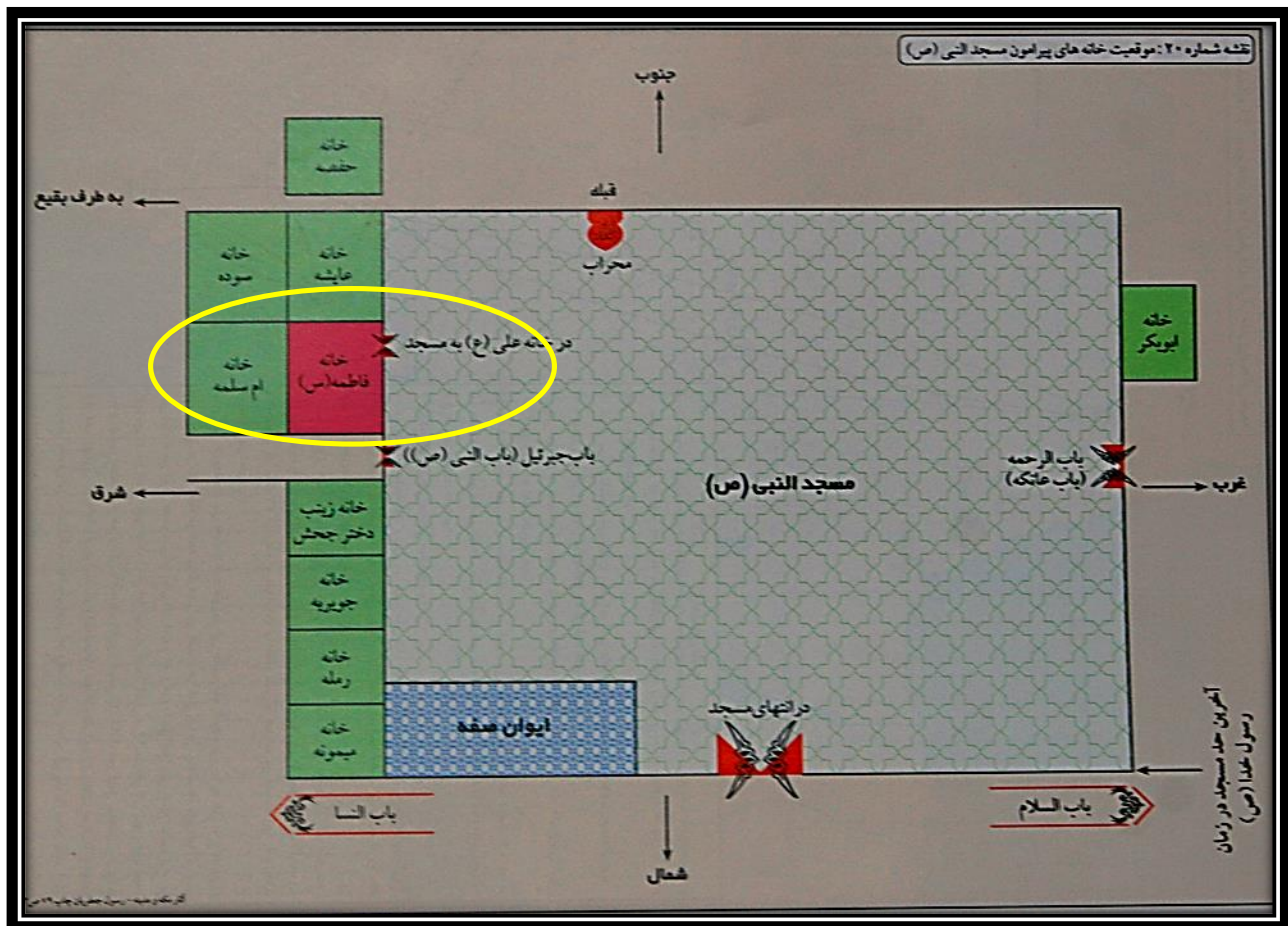
دومین پناهگاه اهل بیت (ع) عریض بود. عریض در یک فرسخی شمال شرق مدینه قرار داشت. سرزمینی که توسط امام باقر علیه السلام آباد شد. سکونت گاه امام صادق علیه السلام گردید و سپس به فرزند ایشان علی بن جعفر از بهترین یاوران امامان کاظم و رضا و جواد علیهم السلام رسید.

و در نهایت صریا سومین پناهگاه اهل بیت در مدینه هست. صریا یکی از صدقات پیامبر(ص) به حضرت زهرا سلام الله علیها است که در یک فرسخی جنوب شرقی مدینه دورتر از مشربه ی ام ابراهیم قرار دارد. بعد از وفات

پیامبر(ص) تدریجاً به ویرانه‌ای تبدیل شده بود تا زمانی که امام کاظم علیه‌السلام آنجا را احیا و آباد کردند. و از آن پس سکونت‌گاه امام کاظم و رضا علیهم‌السلام گردید.

امام جواد(ع) نیز همچون پدرانشان غالباً در صریا ساکن بودند. فرزندانشان به‌ویژه امام هادی علیه‌السلام در آنجا متولد شده و بیشتر جلسات علمی و ملاقات هایشان در آنجا صورت می‌گرفت.

نقشه شماره یک:

نقشه شماره دو:

